

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ДЕРЕВОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ ЖИТОМИРСЬКОГО РЕГІОНУ

Ліси є одним з найважливіших природних багатств: постачальник деревини, з якої виготовляється понад 20 тисяч видів різноманітної продукції, джерело не деревних продуктів: соснова живиця, гриби, дикорослі плоди та ягоди. Велика роль лісу і як фактора, що формує клімат, зволожує його. Лісова рослинність підтримує і регулює склад атмосфери, акумулює сонячну енергію, продукує кисень. Позитивний вплив лісових насаджень проявляється в збереженні ґрунту від водної та вітрової ерозії, вони сприяють зменшенню поверхневого стоку, підтримання рівня водності рік, запобігають замуленню їх продуктами ерозії, поліпшують якість води, впливають на підвищення врожайності сільськогосподарських культур. Особливе значення мають рекреаційні особливості лісів, використання лісових масивів для відпочинку населення, туризму. Особливе значення мають рекреаційні особливості лісів, використання лісових масивів для відпочинку населення, туризму.

Загальна площа земель лісового фонду області за даними останнього державного обліку (станом на 01.01.96 р.) склала 1089,5 тис. га, у т. ч. земель, вкритих лісовою рослинністю – 657,7 тис. га. Серед регіонів України Житомирщина є найбільшою за площею лісів, які становлять 10 % загальнодержавного лісового фонду. Лісистість області складає 31,0 %, що вдвічі перевищує загальнодержавний показник. По її території ліси та лісовкриті площі розташовані нерівномірно, так у північних районах сконцентровані найбільші масиви (в Овруцькому – 21,2 % земель лісового фонду області, Олевському – 15,1 %). На Житомирщині у 2011р. лісгосподарською діяльністю (охороною, захистом, раціональним використанням і відтворенням лісів, заготівлею деревини та інших лісових ресурсів) на землях лісового фонду займалося 36 підприємств, у 2007 р. їх налічувалося 38. Ними вироблено продукції, робіт та послуг на суму 857,5 млн. грн. (у фактичних цінах), що в 2,2 раза більше, ніж у 2007 році. Із загальної суми обсяг лісозаготівель становив 843,2 млн. грн. (98,3 %). Від усіх видів рубок заготовлено 3,0 млн. куб. м деревини (на 21,5 % більше, ніж у 2007 році), у тому числі від рубок головного користування – 1,7 млн. куб. м (на 16,9 % відповідно). У загальних обсягах заготівель ліквідна деревина становила 88,6 % (2,7 млн. куб. м), з неї 56,4 % (1,5 млн. куб. м) – від рубок головного користування.

Згідно з чинним законодавством, основним завданням лісгосподарської діяльності є відновлення лісів і лісових ресурсів, забезпечення розширеного відтворення і підвищення продуктивності лісових земель. Нарощування лісосировинного та природоохоронного потенціалу лісового фонду відбувається також шляхом посадки захисних лісових насаджень і полезахисних смуг в ярах, балках, на пісках, крутосхилах, еродованих землях, які виведені з сільськогосподарського обороту. На лісосіках станом на 1 травня 2011 року не вивезено 164,4 тис. куб. м деревини, яка підлягала реалізації, неочищеною залишилась площа 0,2 тис. га. Протягом 2011 року відтворення лісів проведено на 7,4 тис. га (на 14,3 % більше, ніж у попередньому), з них на садіння і висівання лісу припадає 4,9 тис.га, на природне поновлення – 2,4 тис. га. У вкриті лісовою рослинністю землі в лісовому фонді переведено 6,8 тис. га лісових культур та ділянок з природним поновленням (на 20,5 % більше, ніж у 2007 році).

В умовах незалежності України лісова промисловість має особливе значення для підвищення рівня забезпеченості держави та населення продукцією лісового комплексу

та покращання за рахунок збільшення обсягів лісових насаджень, екологічного стану. Лісові ресурси посідають одне з чільних місць в ресурсній базі економіки України. Як відомо, лісові ресурси України дуже обмежені і забезпечують власні потреби лише на 20–25 %. В Україні вже досить давно активно обговорюються проблемні моменти інвестиційного забезпечення розвитку окремих секторів національної економіки. Це пов'язано, насамперед, з необхідністю модернізації техніко-технологічної бази промислового виробництва; розбудовою виробничої і невиробничої інфраструктури; впровадженням перспективних форм активізації інноваційної діяльності, а також використанням передового досвіду інформаційного забезпечення суспільного відтворення. Розвиток лісогосподарського комплексу потребує використання реалізації проектів нарощення лісоресурсного потенціалу та впровадження сучасних технологій деревообробки. Актуальність такого завдання посилюється через недостатність бюджетного фінансування лісовідновлювальних робіт, але найбільше через достатньо „викривлену” інвестиційну політику окремих приватних деревообробних підприємств.

До основних еколого-економічних факторів, які впливають на інвестиційну політику в лісовому господарстві, належать: забезпеченість природно-ресурсним потенціалом; високу моральну і фізичну зношеність основних фондів галузі; високу ресурсомісткість галузі, неефективне і неповне використання лісових ресурсів, внаслідок чого утворюються значні обсяги відходів; складність умов експлуатації і розташування лісових ресурсів; значну залежність від антропогенних, природних та інших факторів; достатньо великий термін вирощування лісу, що призводить до значного терміну окупності інвестицій.

Розглянуті фактори ведуть до того, що лісове господарство є малопривабливим для інвесторів, які бажають отримати швидку віддачу від вкладеного капіталу, тому проблеми активізації інвестування в лісовому господарстві та оцінка ефективності інвестицій є надзвичайно актуальними. Здійснюючи інвестиції, слід врахувати комплексний ефект, який утворюється при вкладенні коштів у відтворення лісоресурсного потенціалу. На відміну від інших галузей економіки, в лісовому господарстві утворюється значний позитивний екологічний і соціальний ефекти, які можуть значно перевищувати економічний ефект. Це робить лісову галузь надзвичайно важливою для суспільства з погляду створення сприятливих умов його проживання, позитивного впливу лісу на навколишнє середовище тощо.

Таблиця 1

Основні показники виробництва та реалізації продукції деревообробної галузі

	2007	2008	2009	2010	2011	Січень– липень 2012
Індекси промислової продукції, відсотків до попереднього року	111,1	104,4	77,3	103,1	80,0	137,9
Обсяги реалізованої промислової продукції, млн. грн.	315,9	357,2	319,8	380,7	794,5 ¹	465,8
у відсотках до:						
промисловості всього	4,0	3,6	3,2	3,2	5,6	5,5
переробної промисловості	5,4	4,7	4,3	4,2	7,7	7,8
Обсяги замовлень на виробництво промислової продукції, виконання робіт, послуг, млн. грн.	201,2	234,4	188,0	249,0	308,0	382,4

З початку року сума замовлень на виготовлення галузевої продукції становила 382,4 млн. грн., або 15,9 % обсягу по переробній промисловості. За видами діяльності майже 63 % склали замовлення на виробництво фанери, плит та панелей, шпону, 31 % – продукції лісопильного та стругального виробництва. Основна частка галузевих замовлень надійшла від вітчизняних партнерів – 64,5 % (246,7 млн. грн.), решта – 35,5 % (135,7 млн.грн.) – від іноземних. Питома вага регіону в галузевому обсязі реалізованої продукції по країні склала 10,6 %, це найбільший внесок серед інших видів промислової діяльності області. Таким чином, становлення деревообробної галузі визначається як один з перспективних напрямків розвитку промисловості регіону. Спектр використання її продукції досить широкий у різних видах діяльності: у машинобудівній, хімічній, текстильній, скляній, меблевій промисловості, електроенергетиці, будівництві. Тому галузь має потужний потенціал для стабільного нарощення випуску продукції та розширення ринків збуту.

